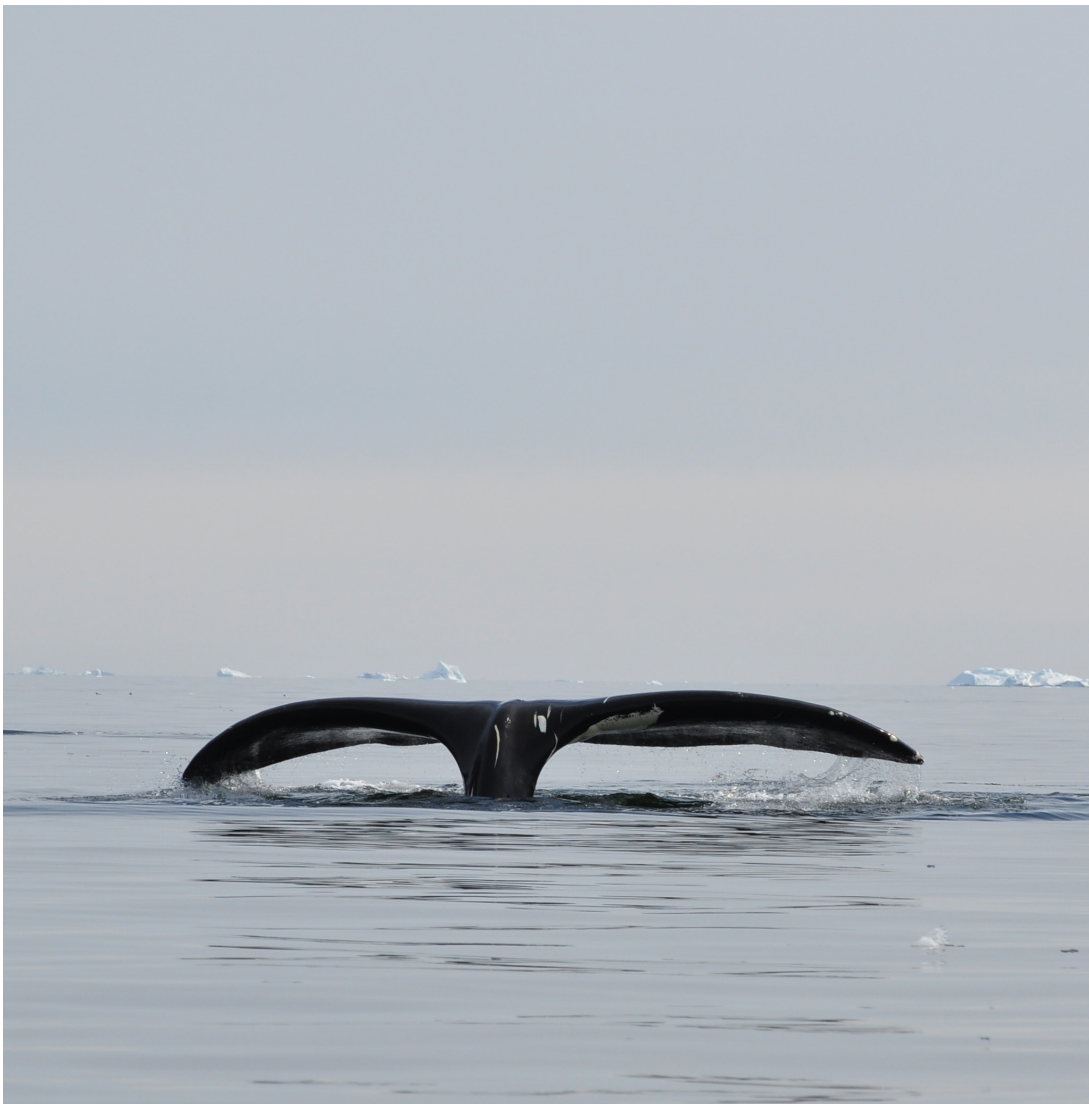

EN NY VEJ

- INDSATSER MOD VOLD I NÆRE RELATIONER
BLANDT GRØNLANDSKE KVINDER I DANMARK

 DANNER

Denne folder er udarbejdet af Danner med støtte fra Socialstyrelsen.

Danner er en privat, humanitær organisation, der nationalt og internationalt arbejder for at stoppe vold mod kvinder og børn.

Nansensgade 1
1366 København K
Tlf.: 33 33 00 37
www.danner.dk

INDHOLD

Hvad er vold?	side 6
De fem voldsformer	side 7
Vold handler om magt og kontrol	side 8
Voldsspiralen	side 9
Voldens konsekvenser for kvinden	side 11
Voldens konsekvenser for børn	side 12
Om vold i Grønland og blandt grønlandere i Danmark	side 14
Særlige udfordringer for voldsudsatte grønlandske kvinder i Danmark	side 16
Anbefalinger til arbejdet med voldsudsatte grønlandske kvinder	side 19
10 gode råd til samtalen med en voldsudsat kvinde	side 20
Konkrete tilbud til voldsudsatte kvinder og børn	side 21
Særligt relevante tilbud for socialt udsatte grønlandere i Danmark	side 21
Få mere viden	side 23

Danner har de seneste fem år arbejdet med at støtte voldsudsatte kvinder med migrantbaggrund gennem en opsøgende indsats. Projektet 'En ny vej' har været en integreret del af Danners opsøgende indsats og har haft særlig fokus på grønlandske kvinder, der bliver udsat for vold. En af fællesnævnerne for de fleste voldsudsatte kvinder med migrantbaggrund er, at de ofte er særligt isolerede på grund af sprogbarrierer, manglende kendskab til det offentlige system i Danmark og manglende viden om rettigheder og muligheder. Men projektet 'En ny vej' har også tydeliggjort de udfordringer, der gælder specifikt for grønlandske voldsudsatte kvinder i Danmark.

Denne folder giver en kort indføring i voldens mekanismer og et indblik i nogle af de voldsrelaterede problemstillinger, som grønlandske kvinder står over for – både i Grønland, men i høj grad også i Danmark. Det er vores håb, at folderen kan bruges som et afsæt for at give voldsudsatte grønlandske kvinder den bedst mulige hjælp og støtte til at skabe et liv fri for vold.

Ifølge rapporten 'Udsatte grønlandske kvinder i Danmark' fra 2016 fra Rådet for Socialt Udsatte bor der 14.000 grønlændere i Danmark. Heraf er 58 % kvinder. Der findes ingen tal for, hvor omfattende problemet med vold mod grønlandske kvinder er i Danmark, men ifølge rapporten er problemet udbredt. Og vi ved også, at 62 procent af de voksne kvinder i Grønland på et tidspunkt i deres liv har været udsat for vold og derfor ankommer til Danmark med følgerne af forskellige former for vold og overgreb i bagagen.

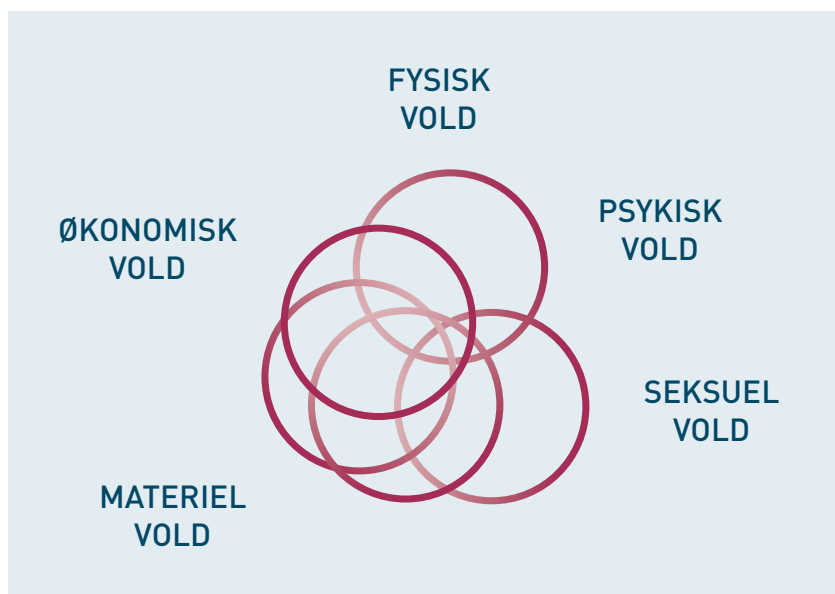
Undersøgelser viser, at socialt udsatte grønlandske kvinder i Danmark oplever flere former for sociale problemer (arbejdsløshed, misbrug, hjemløshed etc.). De er ofte udsatte på flere planer samtidigt, fordi de dels støder på sproglige, kulturelle og videnskæssige barrierer, dels lever i udsatte miljøer, og dels oplever kønsspecifikke problemstillinger og er i risiko for at blive udsat for vold og seksuelle overgreb i nære relationer. Der er således tale om en gruppe med særlige udfordringer i forhold til integration i det danske samfund. Samtidig ved vi også, at vold kan være den bagvedliggende faktor, der i høj grad påvirker en kvindes fysiske og psykiske helbred eller gør hende sårbar og udsat på mange andre områder. At få bearbejdet volden er derfor en afgørende forudsætning for at skabe udvikling på andre områder i kvindens liv.

HVAD ER VOLD?

Viden om vold og voldens mekanismer er afgørende for fagpersoner i dialogen med en kvinde, der er udsat for vold. Når hendes reaktioner bliver mødt som naturlige, skaber det tryghed.

Der findes mange forskellige definitioner af vold. I Danner anvender vi følgende definition:

”Vold er enhver handling rettet mod en anden person, som gennem denne handling skader, smerter, skræmmer eller krænker og får personen til at gøre noget mod sin vilje eller stoppe med at gøre noget, som personen gerne ville.”¹

¹ Per Isdal, Alternativ til Vold, 2002.

DE FEM VOLDSFORMER

En nyttig viden er kendskabet til de fem voldsformer og de definitioner, man arbejder med i Danmark. Vold er nemlig ikke kun fysisk, og derfor kan volden være svær at få øje på. Oftest er voldsudsatte udsat for flere former for vold, og særligt den psykiske vold vil altid finde sted i større eller mindre grad. Det er vigtigt at have øje for, at den psykiske vold kan være lige så skadelig som den fysiske.

Fysisk vold

er fx at blive rusket, slået, sparket og få lussinger. At blive forsøgt kvalt eller stukket med kniv eller andre genstande. At blive forhindret i at få opfyldt fysiske behov som søvn og mad.

Psykisk vold

er fx at blive latterliggjort, udsat for kritik, overvåget og isoleret. At blive udsat for trusler om fysisk vold, mishandling, selvmord eller om, at børnene vil blive bortført. Der bliver sat spørgsmålstegn ved ens dømmekraft og handlinger.

Seksuel vold

er fx at blive tvunget til sex og forskellige former for sex, som man ikke har lyst til. Det kan eksempelvis være forsøg på tvunget samleje, voldtægt, seksuel beføling eller at få overtrådt sine seksuelle grænser. Seksuel vold kan også finde sted i et kæresteforhold eller ægteskab.

Materiel vold

er fx at få ødelagt eller frataget sine ting.

Økonomisk vold

er fx ikke at kunne råde over sin egen økonomi, blive nægtet adgang til egen eller eventuel fælles bankkonto. At blive tvunget til at tigge om penge fra voldsudøveren, underskrive lån eller på anden vis blive gældsat.

VOLD HANDLER OM MAGT OG KONTROL

Voldsteori er en samlende betegnelse for forskellige teorier, der forklarer, hvad vold er, og hvordan volden udvikler sig i et (par)forhold. Voldsteori kan bruges til at give en voldsudsat viden om volden og forståelse for sin egen situation. Blandt andet kan voldsteorien bekræfte en voldsudsat kvinde i, at hun er underlagt en andens magt.

Magt handler om at sætte sin vilje igennem i en social relation, selvom den anden gør modstand. At udøve magt i form af vold skaber en ulige relation, og voldsudøveren får en øget kontrol over den voldsudsatte.

De norske psykologer Marius Råkil og Per Isdal har i deres arbejde med både voldsudsatte og voldsudøvere konstateret, at voldsudøveren ofte beskriver volden som enkeltstående hændelser, mens den voldsudsatte derimod beskriver perioderne mellem de fysisk voldelige episoder som en tilstand af stort psykisk pres med konstant årvågenhed og opmærksomhed på voldsudøverens handlinger og signaler. Den voldsudsatte forsøger at forudsige næste voldsepisode og udøver øget selvrenselse for at undgå at gøre ting, som kan genere voldsudøveren.

Det er vigtigt, at man som fagperson er opmærksom på denne forskel i arbejdet med voldsudsatte.

Voldens karakter

Når man som fagperson skal støtte en voldsudsat kvinde, er det nødvendigt at afdække, hvilken karakter af vold der er tale om. Det kan nemlig have betydning for, hvor stor fare kvinden og eventuelle børn er i.

Volden kan opdeles i tre forskellige kategorier:

Situationsbestemt vold:

- Volden sker i situationer med konflikt og opstår ofte spontant.
- Volden sker ikke så hyppigt og er ofte ikke så alvorlig.
- Begge parter i forholdet kan være voldelige.

Vold som magt og kontrol:

- ➔ Volden bruges som et middel til at opnå magt og kontrol.
- ➔ Volden er en del af et grundlæggende mønster, hvor voldsudøveren har et generelt behov for magt og kontrol over den voldsudsatte.
- ➔ Der er tale om alvorlig og hyppig fysisk og psykisk vold.
- ➔ Volden eskalerer over tid og øges i farlighed og intensitet.
- ➔ Kvinden isoleres.

Denne form for vold er meget ødelæggende både psykisk og fysisk. Kvinder, der lever med en sådan partner, er i større fare - både når de er i forholdet og i endnu højere grad, når de forsøger at forlade ham.

Vold som selvforsvar:

- ➔ Vold brugt som selvforsvar mod en voldsudøver, der udøver magt og kontrol i forholdet.
- ➔ Denne type vold sker typisk for at beskytte sig selv eller børnene fra volden.

VOLDSSPIRALEN

I nære relationer med vold udvikler den, der bliver udsat for volden, nogle strategier for at forhindre volden i at opstå og for at overleve i forholdet. En af reaktionerne er fortrængning af voldens årsag. I begyndelsen forklarer den voldsudsatte volden som ulykkestilfælde, voldsudøverens stress eller jalousi, men med tiden sker volden uden at kunne forklares.

Grænserne for det normale udviskes. Den voldsudsatte påtager sig skylden for volden og accepterer og forklarer volden med fx udøverens opvækst eller livssituation. Både voldsudøveren og den, der bliver udsat for volden, bagatelliserer volden. Grænserne for, hvad den voldsudsatte finder sig i, rykker sig. Med tiden bliver det sværere og sværere at skelne mellem det normale og det unormale, og volden bliver langsomt en del af hverdagen. Denne normaliseringsproces sker gradvist og påvirker langsomt den voldsudsattes tro på sig selv og på, at det kan være anderledes.

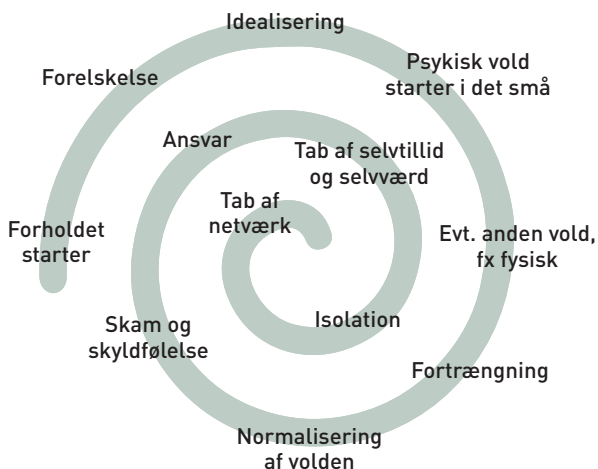
Tab af selvtillid. Den psykiske vold er velovervejet, og voldsudøverens vekslen mellem vold og ømhed nedbryder gradvist den voldsudsattes selvværd,

indtil hun tilpasser sig volden. Hun begynder at se sig selv med udøverens øjne. Voldens intensitet og hyppighed bliver langsomt øget, og den voldsudsattes strategier i forhold til volden ændrer karakter. Hun bliver mere og mere isoleret fra omverdenen, hvilket gør hende følelsesmæssigt afhængig af voldsudøveren. Muligheden for at bryde ud af forholdet bliver forringet.

Tappet for styrke og handlekraft. Det manglende selvværd tapper den voldsudsattes styrke og handlekraft, så hun bliver ude af stand til at forandre af sin situation. Derfor kan det tage flere år, før den voldsudsatte finder mod til at opsøge hjælp hos venner, myndigheder eller på et krisecenter. I den situation er det vigtigt at støtte hende i at indse, hvad der sker med hende, og hjælpe hende til at finde styrken til at forandre det.

Denne udvikling i voldens dynamik kan sammenfattes i en faglig model kaldet 'Voldsspiralen'. Den viser netop, hvordan volden udvikler sig over tid for til sidst at blive normaliseret i relationen. Dette kan også være en del af forklaringen på, hvorfor en voldsudsat kvinde bliver hos en voldelig partner eller vender tilbage til ham.

Modellen kan både bruges i den faglige forståelse af voldens dynamik og i samtaler med en kvinde, der er udsat for vold. Det er vigtigt, at man er klar over, at vejen ud af spiralen kan tage lige så lang tid som vejen ind.

VOLDENS KONSEKVENSER FOR KVINDEN

Vold i nære relationer har store konsekvenser for hele familien. Både børn og voksne i en familie med vold kan opleve alvorlige psykiske, fysiske og sociale følgevirkninger af volden. Det gælder for alle former for vold i hjemmet, uanset om volden er fysisk, psykisk, seksuel, økonomisk eller materiel.

Mange kvinder lever med volden i flere år, inden de søger hjælp eller forlader den voldelige partner. Den lange periode med vold giver ofte traume-reaktioner, og forskning viser, at mange tidligere voldsudsatte får symptomer på posttraumatisk stresssyndrom.² Voldsudsatte befinder sig ofte i konstant alarmberedskab, hvor kroppen hele tiden er på vagt over for fare - også når situationen objektivt set er blevet tryk og sikker. Mange voldsudsatte får også flashbacks til den vold, de er blevet udsat for, og genoplever de traumatiske episoder, som om de foregik i nutiden.

Helt grundlæggende oplever de fleste voldsudsatte at miste selvfølelse og selvværd. Mange plages af skyldfølelse over, at de lod volden finde sted, og skammer sig over alt det, de og deres børn har gennemgået. Når en kvinde har levet i vold over længere tid, vil hun ofte have mistet kontakten til familie, venner og netværk. På den måde er ensomhed og isolation også en gennemgående følgevirkning af vold.

Psykiske følgevirkninger

Posttraumatisk stresssyndrom (PTSD)
Angst, depression, stress, frygt
Mindreværd
Hukommelses- og koncentrationsbesvær
Søvnproblemer
Selvskadende adfærd
Alkoholmisbrug og selvmedicinering
Spiseforstyrrelser
Selvmordstanker og selvmordsforsøg

---

² Danners metodehåndbog, Sådan arbejder vi, 2013.

Fysiske følger

Mavepine, hovedpine og træthed
Vægtproblemer og mave-tarmproblemer
Generelt nedsat fysisk helbred

VOLDENS KONSEKVENSER FOR BØRN

Undersøgelser viser, at et barn bliver påvirket af vold mod dets mor allerede under graviditeten. Risikoen for, at barnet bliver født for tidligt eller bliver født med en lav fødselsvægt øges, når en kvinde er udsat for vold³.

Generelt kan det være lige så skadeligt for et barn at være vidne til vold mod en forælder, som selv at blive direkte udsat for volden. Derfor er børn også voldsudsatte, hvis de oplever vold mellem forældrene. Børn, der lever med vold i familien, befinder sig i et følelsesmæssigt kaos og taler sjældent med nogen om volden. De forsøger ofte at finde sammenhæng i det, der sker, og anstrenger sig konstant for at holde øje med tegn på vold, så de kan være på forkant og forsøge at regulere volden og skabe ro.

Børnene føler ofte skyld og skam og søger efter fejl hos sig selv for at finde mening og en årsag til, at volden sker. De føler ambivalens i forhold til begge forældre og forsøger at navigere i deres splittede følelser mellem forældrene som henholdsvis voldsudøver og voldsudsat.

Børn, som bor på krisecenter, fortæller om, hvor vanskeligt det kan være at agere i forhold til farens skiftende humør og pludselige vrede.⁴ Uvisheden og uforudsigeligheden om, hvornår der igen opstår en episode med vold og krænkelser, efterlader børnene i en konstant tilstand af angst, stress og vagtsomhed.

I en undersøgelse foretaget af Børnerådet fortæller børn, som tidligere har været udsat for fysisk og psykisk vold af en forælder, om de konsekvenser, de har oplevet ved at være udsat for vold. Børnene fortæller om at leve

---

³ Oldrup m.fl., Lev Uden Vold, 2018. Psykiske, fysiske og sociale konsekvenser af psykisk vold i parforhold - Kortlægning af forskning.

⁴ Danners metodehåndbog – Sådan arbejder vi, 2013.

i frygt, utryghed og i konstant alarmberedskab, hvor kroppen altid er på overarbejde. De er blevet isoleret fra venner og familie, fordi de voldsudøvende forældre bevidst har valgt det som en strategi for at holde på familiens hemmelighed. Børnene fortæller, at særligt den psykiske vold er svær at leve med, fordi den er usynlig og svær at bevise. Den psykiske vold kan være trusler om at dræbe eller straffe, negativ social kontrol, manglende privatliv, overvågning (både fysisk og digital) og ydmygelser⁵.

Forskningen bakker børnenes fortællinger op og viser, at volden påvirker børnenes trivsel og udvikling – ofte på både kort og langt sigt. Voldsudsatte børn har generelt lavere livstilfredshed, flere tegn på fysisk og psykisk mistroivsel og lavere selvværd end børn, som ikke er udsat for vold. Mange børn, der lever med vold, er plaget af psykosomatiske symptomer som søvnproblemer, mavepine og uro. Den manglende søvn har konsekvenser for barnets skolegang og indlæring. Børn, der oplever vold i familien, har mere fravær og klarer sig dårligere i skolen end deres jævnaldrende.⁶

Forskning viser også, at børn udsat for vold ofte oplever tilknytningsproblemer og mistillid til voksne. Det kan have store konsekvenser for deres muligheder for at indgå i trygge og sunde relationer senere i livet.

Følgenvirkninger hos børn, der udsættes for vold i hjemmet

Tvangstanker
Tristhed og manglende glæde
Indesluttethed
Koncentrationsbesvær
Ensomhedsfølelse
Separationsangst
Depression og angst
Posttraumatisk stresssyndrom (PTSD)

---

⁵ Børnerådet (2016) Analysenotat - Fysisk og psykisk vold er stadig en del af mange børns hverdag, nr. 7, 3. årgang, november.

⁶ Lyk-Jensen, Bøg et al., 2017. Børn, der oplever vold i familien – omfang og konsekvenser. København, SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

OM VOLD I GRØNLAND OG BLANDT GRØNLÆNDERE I DANMARK

Mens der er en generel forståelse af, at danske kvinder i højere grad end danske mænd bliver udsat for partnervold, er tilgangen til partnervold blandt grønslændere ofte en anden. Ofte bliver mændenes vold mod kvinderne forklaret som en reaktion på kvindernes opførsel, og at grønslandske kvinder er lige så voldelige, hvis ikke mere voldelige, end de grønslandske mænd.

I denne folder har vi samlet eksisterende viden om partnervold i Grønland, da denne viden kan bidrage til perspektiver på volden mellem grønslandske partnere i Danmark. Følgende faglige model kan være et godt værktøj til at give et overblik over faktorer, der har en betydning for forekomst af vold på både individniveau, relationelt niveau, lokalsamfundsniveau og på overordnet samfundsniveau.

DEN SOCIO-ØKOLOGISKE MODEL: RISIKOFAKTORER

Individ

- Internaliseret frygt
- Manglende viden om rettigheder og hjælpeinstanser
- Mangkende tillid til myndigheder
- Social isolation

Nære relationer/ forhold

- Ægteskabelige problemer
- Opvokset i vold
- Lav socioøkonomisk status i husstanden
- Vold normaliseret i omgangskreds

Lokalmiljø

- Tilbud om hjælp
- Viden om vold og voldens konsekvenser for migrantkvinder blandt fagprofessionelle
- Viden om rettigheder jf. Istanbulkonventionen
- Beboermobilitet
- Jobmuligheder
- Akut adgang til beskyttelse

Samfund

- Hurtig social forandring
- Kønsræssig, social og økonomisk ulighed
- Utilstrækkelig lovgivning
- Kulurelle normer, der accepterer vold

Vold i Grønland i tal

- ➔ Af en befolkningsundersøgelse i Grønland foretaget i 2008 fremgår det, at 62 % af kvinderne og 56 % af mændene har været udsat for vold på et tidspunkt i deres liv. Af respondenterne svarede 32 mænd og 260 kvinder, at partneren har udsat dem for vold. Der kan drages den konklusion, at kvinder oftest bliver udsat for vold af deres partner, mens mænd bliver udsat for vold af fremmede⁷.
- ➔ I 30,8 % af alle voldsrelaterede henvendelser på sygehus i Grønland er voldsudøveren nuværende eller tidligere partner. 20,5 % er nuværende partner, mens 10,3 % er forhenværende partner. I 54,5 % af alle voldsrelaterede henvendelser var volden foregået i private hjem⁸.
- ➔ 32 % af analyserede drab i perioden 1985-2010 er foregået mellem nuværende eller forhenværende partnere. Lidt flere end halvdelen af ofrene for partnerrelaterede drab var kvinder. Overordnet er mænd oftere dræbere end kvinder, mens kvinder primært dræber mænd frem for andre kvinder⁹.
- ➔ Af befolkningsundersøgelsen fra 2008 fremgik det, at 43 % af kvinderne havde været udsat for seksuelle overgreb på et tidspunkt i deres liv, mens det gælder for 6 % af mændene. Ved seksuelle overgreb begået mod voksne eller unge var krænkeren oftest partneren eller en ven¹⁰.
- ➔ En undersøgelse af børns trivsel i Grønland i 2008 viste, at 20 % af mødrene havde været udsat for fysisk vold eller trusler herom. 16 % havde været udsat for fysisk vold, mens 13 % havde været udsat for trusler herom¹¹.

Voldsforståelse i Grønland

Der er en udbredt og normaliseret forståelse af partnervold i Grønland, hvor volden opfattes som et udtryk for tab af kontrol - en reaktion på en afmagtsfølelse. Tankegangen er, at den grønlandske mand reagerer i afmagt over for den hysteriske kvinde. Den grønlandske kvinde opfører sig uacceptabelt, og da manden ikke ved bedre, slår han hende fysisk for at få hende

---

⁷ Bjerregaard & Dahl-Petersen, 2008.

⁸ Nexøe et al., 2010.

⁹ Christensen, et al., 2016.

¹⁰ Christensen et al., 2008.

¹¹ Christensen, et al., 2008.

til at rette ind. I denne forståelse er det altså kvinden, der ansvarliggøres. Såfremt hun ikke skal udsættes for vold, bør hun således handle anderledes – og altså "holde op med at være hysterisk".

Antropologen Bo Wagner Sørensen har undersøgt, hvordan lokalbefolkningen i Grønland forstår og tænker om partnervold. I hans undersøgelse har det vist sig som et gennemgående træk, at refleksion over mænds vold mod kvinder ofte sker med de store linjer som forklaringen; en forhastet modernisering af Grønland siden 1950'erne, der har eroderet mandens fangeridentitet, og hvor kvinden fremstilles som den moderne og omstillingsparate.

Tales der imidlertid om konkrete voldshandlinger, forklares det ofte med, at det er "deres måde at være på". Begge parter fremstilles som ansvarlige på den ene eller den anden måde¹². Bo Wagner Sørensen finder det særligt interessant, at der er en forholdsvis afslappet holdning til mænds anvendelse af fysisk magt i parforhold. Omend det ikke fjerner det personlige ansvar, er der tale om formildende omstændigheder, hvorved mænds vold mod kvinder gerne forklares med udgangspunkt i eksempelvis fuldskab, jalousi, personlighed, attitude eller kvindernes usømmelige adfærd¹³.

SÆRLIGE UDFORDRINGER FOR VOLDSUDSATTE GRØNLANDSKE KVINDER I DANMARK

Danner har samlet relevant forskning og viden på området, erfaringer baseret på en række dialogmøder med grønlandske kvinder i hele Danmark samt rådgivningsforløb med voldsudsatte grønlandske kvinder i Danmark.

På baggrund af dette er det tydeligt, at der er en række udfordringer, der er specifikke for grønlandske kvinder i Danmark. Udfordringer, som der ofte ikke tages hånd om og som er en barriere for, at kvinderne kan få den rette hjælp, og for at andre sociale tiltag for disse kvinder kan få den optimale effekt.

---

¹² Sørensen, 1995.

¹³ Sørensen, 2001.

- ➔ Mange udsatte grønlandske kvinder i Danmark kommer fra en socialt belastet baggrund i Grønland med misbrug, vold og seksuelle overgreb i nære relationer i bagagen og kæmper med følgerne af disse overgreb. Mange af kvinderne er flygtet fra problemerne og er kommet til Danmark for at skabe et bedre liv. Men ofte flytter problemerne med. Derudover bliver mange kvinder udsat for nye overgreb i Danmark, som ligner dem, de flygtede fra i Grønland¹⁴.
- ➔ Mange udsatte grønlandske kvinder etablerer et forhold til mænd i mangel på bedre alternativer. Mange kommer til Danmark med en dansk mand, som de føler sig afhængige af for at klare sig i Danmark og derfor har svært ved at forlade, trods vold eller seksuelle overgreb¹⁵.
- ➔ Grønlændere er et stolt folkefærd, der sætter en ære i at klare tingene selv og ofte inden for familiens rammer. Derfor henvender de sig ofte først for at bede om hjælp, når det virkelig brænder på. Og mange fortæller ikke på eget initiativ om sociale problemstillinger til eksempelvis socialrådgivere.
- ➔ Kulturforskelle, ringe forberedelser af flytningen til Danmark, nogle grønlænderes manglende sproglige færdigheder samt manglende viden om det offentlige system i Danmark er også nogle af årsagerne til, at grønlændere er mere tilbageholdene med at søge hjælp i rette tid.
- ➔ Mange udsatte grønlandske kvinder mestrer ikke det danske sprog og står over for en sproglig udfordring, som de ovenikøbet ofte forsøger at skjule. Mange vil således ikke indrømme, at de ikke forstår, hvad der bliver sagt, når de er i kontakt med det offentlige system.
- ➔ Langt fra alle grønlandske kvinder benytter sig af sociale tilbud som fx de grønlandske huse i Danmark.
- ➔ Socialt udsatte grønlandske kvinder kæmper ofte med faktorer som psykiske lidelser, manglende tilknytning til uddannelse og arbejdsmarked, dårligt helbred, misbrug, hjemløshed og gråzoneprostitution.
- ➔ Mange oplever at møde en lukket dør, når de fx henvender sig hos kommunen for at få hjælp og adgang til ydelser, som de formelt har ret til.

---

¹⁴ Udsatte grønlandske kvinder i Danmark, rapport fra Rådet for Socialt Udsatte, 2016.

¹⁵ Udsatte grønlandske kvinder i Danmark, rapport fra Rådet for Socialt Udsatte, 2016.

- En folkeregisteradresse er en forudsætning for at modtage ydelser. Mange socialt udsatte grønlandske kvinder har netop svært ved at finde fast bopæl, når de kommer til Danmark, og tyr derfor ofte til gråzoneprostitution med seksuelle modydelser som betaling for at få en folkeregisteradresse eller blot en seng at sove i.
- Der findes forskellige forståelser af hhv. en voldsudsat grønlandsk kvinde og en voldsudsat dansk kvinde. Disse forståelser kommer bl.a. til udtryk som ubevidste fordomme og diskriminerende praksis fra socialarbejdere, som grønlændere bliver mødt med i det offentlige system i Danmark.
- Mange søger i stedet hjælp på væresteder, herberger eller i netværk og miljøer med andre socialt udsatte, ofte andre grønlændere, hvor der ofte er misbrug, vold og overgreb¹⁶.
- Overgrebene får i nogle tilfælde den konsekvens, at kvinderne undgår at opholde sig på tilbud, som ellers kunne hjælpe dem. Mange er bange for at blive udsat for overgreb, når de overnatter på herberger og undlader derfor at søge hjælp, selvom de er hjemløse. I stedet finder de overnatning gennem deres private netværk, men ofte er det miljøer, som er præget af misbrug og kaos. Kvinderne er derfor ekstra sårbare over for overgreb i deres netværk, da de har svært ved at sætte grænser for eventuelle overgreb, fordi de umiddelbart ikke kan se andre og bedre steder at gå hen¹⁷.
- Et andet kønsspecifikt aspekt er, at mange af disse kvinder har børn, som de ikke kan tage sig af på grund af deres situation. Nogle har efterladt deres børn i Grønland, andre har børn i pleje, og nogle har voksne eller hjemmeboende børn, som de har svært ved at tage sig af. Dette er for mange forbundet med en følelse af skam. Mange lever med en tredobbelt skam: Over de overgreb, de selv har været udsat for; over deres manglende evne til på egen hånd at håndtere de svære erfaringer og skabe et godt liv for sig selv; og skammen over ikke at kunne tage sig af deres børn. I nogle tilfælde betyder det, at kvinderne bliver misbrugere, øger et eksisterende misbrug, udvikler selvdestruktiv adfærd etc. Selvom kvinderne kommer til Danmark i håbet om et bedre liv og hjælp til deres problemer, bliver mange endnu mere udsatte, end de var i Grønland¹⁸.

---

¹⁶ Udsatte grønlandske kvinder i Danmark, rapport fra Rådet for Socialt Udsatte, 2016.

¹⁷ Udsatte grønlandske kvinder i Danmark, rapport fra Rådet for Socialt Udsatte, 2016.

¹⁸ Udsatte grønlandske kvinder i Danmark, rapport fra Rådet for Socialt Udsatte, 2016.

- Et vigtigt aspekt er, at mange tiltag fra det offentlige system har en tendens til ensidigt at fokusere på faktorer som misbrug, arbejdsløshed, manglende sprogkunderskaber og hjemløshed og tilrette hjælpeindsatsen ud fra det. Dermed overser man den mulighed, at disse problemer kan være symptomer på den underliggende årsag, som vold kan udgøre. At adressere volden som en selvstændig og afgørende problemstilling kan imidlertid ofte gøre det lettere at løse andre problemer, som kvinden kæmper med.

ANBEFALINGER TIL ARBEJDET MED VOLDSUDSATTE GRØNLANDSKE KVINDER

Information om vold og ligestilling skal følges op med individuel rådgivning

Handling forudsætter viden, men man bør altid følge information til voldsudsatte grønlandske kvinder op med tilbud om individuel, voldsfaglig rådgivning. Komplexiteten af deres situation er så stor, at det kan være svært på egen hånd at finde den bedste og mest sikre vej ud af volden. Der er også en risiko for, at volden forværres, hvis kvinden på baggrund af ny viden om vold, ligestilling og rettigheder udfordrer voldsudøverens magt og kontrol over hende. Det er derfor særligt vigtigt, at kvinden, når hun siger fra over for voldsudøveren, har løbende kontakt til en fagperson. Da det kan tage tid af afdække voldshistorien, støtte kvinden og anvise hjælpemulighederne, er det ofte ikke nok med en enkel samtale.

Indsats forankret i civilsamfundet sikrer kontakt til kvinder, der går under myndighedernes radar

Opsøgende og rådgivende arbejde blandt voldsudsatte grønlandske kvinder bør være forankret i civilsamfundet. Internaliseret frygt og utryghed ved det offentlige system er en barriere for, at den voldsudsatte kvinde tager kontakt til offentlige myndigheder. Tillid er en afgørende præmis for, at der kan skabes indledningsvis dialog med en voldsudsat grønlandsk kvinde, og en forudsætning for en ligeværdig dialog. Ofte er der ikke kun brug for en akuthjælp, men også en indsats, der skal styrke kvindens tillid til myndigheder, så hun føler sig tryk ved at rette henvendelse til politi, kommune og læge på egen hånd.

Brobygning og samarbejde med myndighederne mindsker risiko for tilbagefald

Hjælpeindsatsen for voldsudsatte grønlandske kvinder bør gå hånd i hånd med et tæt samarbejde med kommuner. Frontpersonale bør blive opkvalificeret i at kunne genkende den udsathed, en voldsudsat grønlandsk kvinde i Danmark står over for, og kompleksiteten af hendes situation. Når kvinden får støtte til at søge hjælp hos myndighederne, mindskes risikoen for, at kvinden vender tilbage til voldsudøveren. Der bør udarbejdes procedurer for voldsudsatte grønlandske kvinder og børn, ligesom der er procedurer for andre udsatte grupper.

10 GODE RÅD TIL SAMTALEN MED EN VOLDSUDSAT KVINDE

1. Skab en tryk ramme for samtalen og sæt en tidsramme.
2. Sørg for at eliminere en evt. sprogbarriere ved at sørge for en tolk.
3. Spørg konkret til volden og brug gerne ordet vold.
4. Fortæl, at andre også oplever vold fra deres partner.
5. Anerkend den voldsudsatte for at fortælle sin historie.
6. Fortæl, at vold ikke kun er fysisk og nævn de fem voldsformer.
7. Stil konkrete og åbne spørgsmål – og opsummér undervejs.
8. Sæt god tid af til at runde samtalen af.
9. Sørg for, at den voldsudsatte ved, hvor hun kan tage hen i akutte tilfælde.
10. Lav klare aftaler om, hvad der skal ske fremadrettet.

KONKRETE TILBUD TIL VOLDSUDSATTE KVINDER OG BØRN:

LOKK - LANDSORGANISATION AF KVINDEKRISECENTRE

Her kan du finde en liste over alle kvindekrisecentre i Danmark
www.lokk.dk/Faa-hjaelp-her/Oversigt-over-krisecentre

SIG DET TIL NOGEN

Gratis rådgivningsforløb for kvinder og pårørende til kvinder, der lever med psykisk, fysisk eller andre former for vold.
www.sigdettilnogen.dk

UD AF VOLDENS SKYGGE

Mødrehjælpens behandlings- og rådgivningstilbud for kvinder og børn, der har levet med fysisk eller psykisk vold i familien.
www.moedrehjaelpen.dk/forside/det-goer-vi/radgivning/ud-af-voldens-skygge

SÆRLIGT RELEVANTE TILBUD FOR SOCIALT UDSATTE GRØNLÆNDERE I DANMARK:

DE GRØNLANDSKE HUSE I DANMARK

www.groenlandskehuse.dk

DET GRØNLANDSKE HUS I KØBENHAVN / KALAALLIT ILLUUTAAT

www.sumut.dk

Løvstræde 6

1152 København K

Tlf.: +45 33 91 12 12

Email: illu@sumut.dk

DET GRØNLANDSKE HUS I AARHUS / KALAALLIT ILLUUTAAT

www.groenlandskehus.dk

Dalgas Avenue 52

8000 Aarhus C

Tlf. 86 11 02 88

Email: aarhus@glhus.dk

DET GRØNLANDSKE HUS I AALBORG / KALAALLIT ILLUUTAAT

www.dgh-aalborg.dk
Vesterbro 79
9000 Aalborg
Tlf. 98 14 68 00
Email: aalborg@dgh-aalborg.dk

DET GRØNLANDSKE HUS I ODENSE / KALAALLIT ILLUUTAAT

www.dgh-odense.dk
Nordatlantisk Promenade 1
5000 Odense C
Tlf.: +45 66 13 70 85
Email: info@dgh-odense.dk

KOFOEDS SKOLE

Skolen har kontakt med udsatte grønlandere i København, Aarhus, Aalborg og Nuuk og arbejder sammen med de pågældende kommuner og de lokale grønlandske aktører omkring væresteder, aktivitetsmuligheder og botilbud.

kofloedsskole.dk - Udsatte grønlandere

DAGBEHANDLINGEN FREDERIKSBERG CENTERET

Tilbyder både dansk- og grønlandsksproget afhængighedsbehandling til herboende grønlandere, der lider af medicin-, hash- eller alkoholmisbrug. Frederiksberg Centret tilbyder motivationssamtaler, primært behandling bestående af gruppeterapi, enesamtaler, opgaver, foredrag, film og introduktion til selvhjælpsgrupper, og derudover tilbyder de efterbehandling. www.frederiksberg-centeret.dk/gronlandsk-behandling

PROJEKT UDENFOR

Sætter ind der, hvor det offentlige sociale sikkerhedsnet ikke er finmasket nok. udenfor.dk

FORENINGEN GRØNLANDSKE BØRN

Et af foreningens projekter, Et godt liv i Danmark, er at støtte grønlandske børn og unge, der på grund af deres sociale situation og kulturelle baggrund har svært ved at få hverdagen til at fungere.

www.fgb.dk

FÅ MERE VIDEN:

DANNER

Viden om vold og eksisterende hjælpemuligheder.
www.danner.dk

SOCIALMINISTERIET

Viden om socialt udsatte grønlandere.
www.socialministeriet.dk/arbejdsomraader/udsatte-voksne/udsatte-groenlaendere

RÅDET FOR SOCIALT UDSATTE

Blandt andet fokus på socialt sårbare grønlandere i Danmark.
www.udsatte.dk/indsatsomrader/groenlaendere

KEND DANMARK

De grønlandske huses hjemmeside om at bo i Danmark. Gode informationer og råd målrettet grønlandere - både på dansk og grønlandsk.
www.kenddanmark.dk
www.kenddanmark.dk/grl

SOCIALT UDSATTE GRØNLÆNDERE

Viden om socialt udsatte grønlandere i Danmark. Fakta og erfaringer fra praksis samt beskrivelser af konkrete tilbud til socialt udsatte grønlandere.
www.udsattegroenlaendere.dk

